

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2022 m. d. įsakymu Nr.

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AKCINEI BENDROVEI LIETUVOS PAŠTUI

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl akcinės bendrovės Lietuvos pašto įmonių grupės (toliau – Bendrovė) veiklos kryptių, Bendrovei keliamų tikslų ir veiklos principų.

Raštas yra skirtas nustatyti trumpojo ir vidutinio laikotarpio akcininko lūkesčius bei ilgojo laikotarpio Bendrovės vystymosi lūkesčių gaires, įvardyti Bendrovės pagrindines ir kitas veiklas, esminius veiklos vertinimo rodiklius, informacijos teikimo Susisiekimo ministerijai principus ir užtikrinti efektyvų bendradarbiavimą tarp Bendrovės ir Susisiekimo ministerijos.

Rašto pagrindu turi būti rengiamas ir (ar) peržiūrimas Bendrovės strateginis veiklos planas, taip pat nustatomi finansiniai ir nefinansiniai ilgalaikiai bei trumpalaikiai tikslai, atsižvelgiant į valstybės politiką susisiekimo srityje formuojančių teisės aktų, taip pat Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių valstybės valdomų įmonių veiklą, nuostatas.

Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąja įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendindami Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius, Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Bendrovės paskirtis ir veiklos tikslai

Bendrovės paskirtis – užtikrinti kokybišką universaliosios pašto paslaugos, atitinkančios socialinius, ekonominius ir technologinius paslaugos naudotojų poreikius, teikimą liberalioje pašto paslaugų rinkoje ir efektyvų pašto infrastruktūros funkcionavimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Bendrovės veiklos tikslai yra šie:

1. Vykdyti specialiuosius įpareigojimus:

1.1. užtikrinti universaliosios pašto paslaugos teikimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašto įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais;

1.2. pristatyti periodinius leidinius kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams.

2. Vykdyti pašto mokes ženklių išleidimą ir išėmimą iš apyvartos.

3. Vykdyti pelningą komercinę veiklą, įskaitant finansines paslaugas, suderinamą su specialiuųjų įpareigojimų vykdymu.

4. Vystyti Bendrovės plėtrą tarptautinėse rinkose.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Bendrovės veikla bus vystoma Rašte nurodytomis kryptimis, o keliami lūkesčiai taps Bendrovės strateginio veiklos plano dalimi su jų įgyvendinimą numatančiais siektiniais rodikliais ir reikšmėmis.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Valstybei svarbių funkcijų užtikrinimas. Bendrovė privalo užtikrinti universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugų kokybišką teikimą, taip pat išleisti ir išimti iš apyvartos Lietuvos Respublikos pašto mokes ženklius kaip apmokėjimo priemones ir kaip filatelijos objektus.

Klientų aptarnavimo kokybė. Bendrovė turi užtikrinti klientams teikiamų paslaugų vertę, gerinti teikiamų paslaugų kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Bendrovė turi ieškoti sprendimų, kurie leistų vartotojui maksimaliai patogiai naudotis pašto paslaugomis ir gauti informaciją (pvz., mobiliosios programėlės). Bendrovė turi įvertinti visų suinteresuotųjų šalių (klientų, darbuotojų, savivaldybių, visuomenės ir kt.) interesus. Bendrovė turi veikti taip, kad būtų užtikrintas universaliųjų pašto paslaugų prieinamumas, kokybė, subalansuotos paslaugų teikimo sąnaudos ir užtikrinamas Bendrovės veiklos finansinis tvarumas (stabilumas). Bendrovės klientų pasitenkinimo rodiklis turi nuosekliai augti. Bendrovė turi užtikrinti aiškią ir skaidrią komunikaciją su klientais.

Bendrovė turi užtikrinti, kad pašto infrastruktūra bei paslaugos būtų pritaikytos ir draugiškos individualių poreikių turintiems žmonėms. Bendrovė turi užtikrinti 2021 m. birželio 1 d. Memorandumo dėl transporto priemonių ir transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms nuostatų nuoseklų įgyvendinimą.

Plėtros galimybės. Bendrovės prioritetą turi būti specialiųjų įpareigojimų vykdymas ir kokybiškų pašto paslaugų teikimas Lietuvos Respublikos teritorijoje, nuosekliai diversifikuojant veiklą (teikiamų paslaugų, klientų, regionų) ir įvertinant plėtros į tarptautines rinkas galimybes.

Bendrovė turi išlaikyti ir siekti didinti užimamą pašto siuntinių paslaugų rinkos dalį Lietuvos Respublikos teritorijoje. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovė įvertins savo galimybes, ieškos inovatyvių ir tvarių sprendimų ir plėtros savo veiklą elektroninės komercijos, skaitmenizacijos įveiklinimo ir žaliąjo kurso kryptimis tiek Lietuvos, tiek ir tarptautinėse rinkose. Plėtra turi būti vykdoma laikantis finansinės drausmės principų – projektų grąža turi atitikti prisiimamą riziką, o projektų skolos lygis turėtų atitikti rinkos praktiką.

Socialinė atsakomybė ir rūpinimasis darbuotojais. Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus, taikyti modernius personalo įsitraukimo vertinimo metodus ir siekti darbuotojų įsitraukimo augimo. Bendrovėje turi būti palaikoma vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, sudaromos sąlygos profesiniam augimui. Bendrovė turi diegti ir vystyti darbuotojų vertybių, kompetencijų pakeičiamumo, motyvacijos sistemas, nuosekliai užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir darbo aplinką, sudaryti sąlygas dirbti individualių poreikių turintiems žmonėms. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovės valdyba ir vadovybė vykdys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremaliosioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir prisidės prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

Finansinių ir kitų paslaugų teikimas. Bendrovė turi ieškoti galimybių prisidėti prie finansinių paslaugų prieinamumo gerinimo Lietuvos Respublikos teritorijoje, ypač atkreipti dėmesį į labiau nutolusius Lietuvos regionus ir jų gyventojus, jeigu tai padengia Bendrovės patiriamas sąnaudas ir nedidina veiklos nuostolio. Bendrovė turi įsivertinti tarpininkavimo dėl finansinių paslaugų teikimo (įmokų surinkimas, tarpininkavimas mokėjimo paslaugų teikėjams, kliento pažinimo / identifikavimo srityje, mobiliojo paštininko įrangos panaudojimas, draudimo paslaugų apimties didinimas ir kt.) galimybes ir priimti sprendimus dėl tarpininkavimo paslaugų apimties didinimo.

Inovacijos, skaitmeninimas, darnumas. Bendrovė turi prisidėti prie Lietuvos susisiekimo srities inovacijų skatinimo, įskaitant paklausos inovacijoms kūrimą, ir užtikrinti, kad diegiamos naujausios technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks valstybės inovacijų vystymo,

skaitmeninimo ir žaliajo kurso prioritetus, kurie pagerins tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą, bus sukuriama pridėtinė vertė Bendrovei ir jos klientams.

Bendrovė taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius ir kitą Bendrovės veikloje naudojamą transportą, prioritetą turi teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus), transporto priemonėms. Žalinimo kryptis turėtų apimti ir kitus Bendrovės veiklos aspektus – iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartojimas; tvaresnių ir (ar) daugkartinio naudojimo pašto siuntų pakuočių skatinimas; logistikos sprendimų optimizavimas ir t. t.

Bendrovė savo veikloje turi vadovautis gera tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, laikytis nustatytų įstatymų, tarptautinių normų ir etikos standartų. Bendrovės strategijoje turėtų būti integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principai aplinkosauginiu, socialiniu, vartotojų ir žmogaus teisių apsaugos aspektais. Bendrovėje turi būti patvirtinta darnumo politika, nustatanti darnumo vystymo kryptis ir principus bei jų įgyvendinimo priemonės, kuriomis būtų vykdoma kasdienė Bendrovės veikla ir kuriama organizacinė kultūra. Bendrovė informaciją apie taikomas darnumo praktikas turi tinkamai atskleisti metiniame pranešime ir skelbti interneto svetainėje.

Skaidrumas ir rizikų valdymas. Bendrovėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Bendrovės veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai, o viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis. Bendrovėje turi būti įdiegta efektyviai veikianti rizikų valdymo sistema, turi būti skiriami pakankami išteklių rizikų valdymo procesui, tinkamai užtikrinti valstybės nacionalinio saugumo interesai. Investicijų planavimas ir vykdymas bus pagrįstas įvertinus su tuo susijusias rizikas. Bendrovė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija, nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse.

Įmonė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti, atverti ir pateikti į Lietuvos atvirų duomenų portalą.

Efektyvumas. Siekiant Bendrovės konkurencingumo, turi būti skiriamas dėmesys veiklos efektyvumo didinimui ir veiklos sąnaudų valdymui. Bendrovė turi optimizuoti veiklos procesus, juos automatizuoti ir skaitmenizuoti, taikyti kitus sprendimus, padedančius siekti didesnio efektyvumo. Įvertinus visų suinteresuotųjų šalių interesus bei atsižvelgiant į visuomeninę ir (ar) kultūrinę reikšmę, turi būti priimti sprendimai dėl akcininko lūkesčių ir Bendrovės strategijos neatitinkančio, neefektyvaus Bendrovės valdomo nekilnojamojo turto.

Geroji valdysena. Bendrovė, atsižvelgdama į VŠĮ Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti geriausią praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Taip pat Bendrovė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis. Bendrovė savo veikla turėtų saugoti ir gerinti reputaciją, atlikti reputacijos pokyčių tyrimus, taip pat efektyviai naudoti išorinę bei vidinę komunikaciją.

Bendrovė turi stiprinti dukterinių bendrovių valdyseną ir įvertinti galimybes integruoti jas į bendrą valdysenos sistemą, taip pat teikti pasiūlymus dėl šių įmonių veiklos tęstinumo.

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti nefinansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Bendrovės ilgalaikis pelningumas turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytąjį.

Bendrovė turi užtikrinti, kad kapitalo struktūros rodiklis atitiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytąjį.

Padengus ankstesniais laikotarpiais patirtus nuostolius, turi būti siekiama augančios dividendų vertės. Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo gražos rodikliu (ROE).

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti finansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Bendrovės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, todėl Bendrovės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kad Bendrovė ir jos turtas būtų valdomi skaidriai, efektyviai, paslaugos teikiamos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gyventojų ir ūkio subjektų lūkesčius ir poreikius, o sprendimai dėl Bendrovės turto, turinčio didelę visuomeninę ir (ar) kultūrinę reikšmę, derėtų su valstybės bei visuomenės interesais ir Bendrovės finansinėmis galimybėmis.

Bendrovės valdymo organai tiesiogiai atsako už Bendrovei keliamų lūkesčių ir tikslų įgyvendinimą.

Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų kasmet pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį veiklos planą, metinius biudžetus ir praėjusių metų rezultatus, metines valdybos įsivertinimo išvadas.

Bendrovės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Bendrovė ir (ar) valdyba turi iš anksto informuoti Susisiekimo ministeriją apie esminius Bendrovės sprendimus ir vykdyti Bendrovės įstatų ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu priskirtas funkcijas. Esminiais sprendimais laikomi valdybos priimami sprendimai apie:

- potencialius valdybos narių interesų konfliktus;
- potencialius teisminius ginčus;
- vadovo pasikeitimus;
- galimus Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimus;
- esminius Bendrovės veiklos pokyčius;
- Bendrovės struktūros pokyčius, didesnio masto darbuotojų kaitą;
- didelius įsigijimus ar pardavimus;
- inicijuojamus naujus didesnės apimties investicinius projektus;
- galimą žalą visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimus, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupciją ar politinę intervenciją;
- potencialias grėsmes nacionaliniam saugumui;
- kitas esmines rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, nacionaliniam saugumui, reputacijai.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
